

ספר
שמעתתא
אליבא דהלכתא

על
סדר מועד

כולל
סיכום סוגיות הגמרא
ועיקרי שיטות הראשונים והפוסקים

מאת
פסח יום טוב דייויס

כסליו תשע"ד
פעיה"ק ירושלים תובב"א

פתח דבר

ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכינו. ועל ידי התורה הקדושה אנו זוכים לחבר שמים וארץ ולזקק את נפשותינו להתקרב להשי"ת.

וזה לשונו של רבינו הרמח"ל זצ"ל (בספר דרך ה' חלק ד' פ"ב) "בכלל ההשפעות הנשפעות ממנו יתברך שמו לצורך בריותיו, יש השפעה אחת עליונה מכל ההשפעות, שענינה הוא היותר יקר והיותר מעולה מכל מה שאפשר שימצא בנמצאים, והיינו שהוא תכלית מה שאפשר שימצא בנמצאות מעין המציאות האמתית שלו יתברך, ויקר ומעלה מעין אמתת מעלתו יתברך, והוא הוא מה שמחלק האדון ית"ש מכבודו ויקרו אל ברואיו, ואמנם קשר הבורא יתברך את השפעתו זאת בענין נברא ממנו ית' לתכלית זה, והוא התורה".

והנה המעלה העליונה של לימוד התורה הוא כשלומד לשמה, וכתב רבינו הגר"א (בביאורו לתיקוני זהר דף ב:): "והעניין של לשמה, שלומד על מנת לקיים מצוותיה של תורה", וזה שורש הלימוד לדעת את רצון ה' ולקיים את מצוותיו. ורבי ישראל מסלאנט זצ"ל כתב (אור ישראל סי' כז): "תכלית המצוה של ידיעת התורה לידע דיני התורה ומשפטיה על בורין שיהיה לו הלכה ברורה בכל מקום איך לשמור ולקיים את כל התורה והמצוה להורות הוראה לעצמו ולאחרים" עכ"ל.

ודרך הלימוד הורה לנו גדול תלמידי רבינו הגר"א זי"ע מוהר"ח מוואלאזין זצ"ל (בהקדמה לביאור הגר"א על השו"ע) וזה לשונו: כי רבים כשלו לפרוק מעליהם עול יגיעת לימוד הש"ס להוציא ממנו הלכות, ואומרים כי הלימוד למעשה הוא רק לימוד השו"ע, ואף אם לומדים גמרא אין לומדים אלא לחדד השכל, ויש שמזניחים את התלמוד לגמרי ומסתפקים בלימוד השו"ע לבד, ולא זו היא הדרך הישרה שחננו ה' בינה לדלות ממעמקי דברי הש"ס אשר כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נכלל בדבריהם הקדושים, וצדיקים ילכו ביושר דרכם להיות עיקר הוראתם מן הש"ס ע"ש בדבריו הנפלאים. ומבואר בדבריו שלימוד אליבא דהלכתא אינו רק לדעת את ההלכה למעשה, אלא ללמוד ולהעמיק בחישוב סוגיות הגמרא ולדעת להוציא את ההלכה למעשה מתוך סוגית הש"ס.

לפני מספר שנים יסדנו בירושלים עיר הקודש את בית המדרש 'תורה מציון' למען מטרה נעלה זו של לימוד הש"ס לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, עפ"י דרך הגר"א. במשך ארבע שנים (משנת תשס"ז עד תש"ע) למדנו את כל סדר מועד, והעלינו על הכתב את סיכומי סוגיות הגמ', ותמצית דעות הראשונים שהם

תוכן הספר

ט	מסכת שבת
קמז	מסכת עירובין
ריא	מסכת פסחים
רפז	מסכת ראש השנה
שה	מסכת יומא
שמוג	מסכת סוכה
שפג	מסכת ביצה
טיט	מסכת תענית
תלז	מסכת מגילה
תסג	מסכת מועד קטן
תפט	מסכת חגיגה

התדמה שאסור לנעול בשבת את החובה שיש בתוכה זבובים, וכן מצינו לענין כוונה שאסור לפרוס עליה מחמתן והטור סובר שכוונה כיון שאינו מתכוין לצוד ונמ"ש לענין דבורים שכסויות ואינו אסור א"כ מתכוין.

הבי' מקשה על הטור בדבורים לא מצני הוה א"כ שאסור פתח קטן אך בלא"ה אסור היה פסיק רישא, וגם כששאר פתח קטן שאינו נראה לדבורים אסור אם מתכוין, אבל כנודן הבע"ח אין להתיר, ומכל מקום דוחה הבי' את דין הבע"ח משום שהחובה לא היה מקום צידה של זבובים, וכן י"ל חובבים לא היה כמינו ניצוד שהקא בדבורים דכמינו ניצוד אסור פריסת מחצלת שא"כ כזבובים.

השי"ע פסק כבע"ח שאסור לסגור חובה שבתוכה זבובים אבל הרמ"א מבאז את שיטת הטור להקל.

דבורים, בניי מבואר דחשיב כמינו ניצוד והרבה פוסקים והגרי"א חולקים ומכריזים דלא היה כמינו ניצוד.

גנבים שהורים, לרש"י היה דבר

שבמינו ניצוד ולהרמב"ם לא היה כמינו ניצוד.

צבי שנכנס לבית

נעל אתר חייב נעלו שחים פטור, לא יכול אחד לנעול לבד ונעלו שנים ת"ק מחייב ור"ש פוטר, והלכה כת"ק.

ישב אחד ומילאהו

ישב אחד ומילאהו ובא השני וישב בעידו אעפ"י שעמד הראשון מותר השני להמשיך לשבת דהוי כנועל את ביתו לשמרו וגמצא צבי שמור בתוכו, הרשב"א סובר דאעפ"י שמתכוין לצבי מותר והר"ן סובר דווקא כשמתכוין רק לעצמו והמשנ"ב (שטו, כז) פוסק כד הרשב"א.

הצד נחש בשבת

אם לרפואה חייב ואם שלא ישיכנו מותר דהוי מלאכה שא"צ לגופה ובמקום סכנה לא גזור, ואפי' להרמב"ם דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב כאן חשיב מתעסק בעלמא שאין רצונו בעצם הצידה כלל וכונתו להבריחה מעליו.

פרק י"ד - שמונה שרצים

צידה

חובל א"כ יש צורך בדם דאל"ה הוי מקלקל אבל המאריך כתב ונצור הרם אינו בכלל קלקול כיון שדרך העולם להחלישים בצורה כזו כדי שיהא נוח לצודם.

החובל באדם דרך נקמה ונצור הרם דעת הרמב"ם שחייב כיון שמישיב את דעתו בדבר זה ויצונו נח, והוי כמתקן, ולהראב"ד פטור. ואם הוא מקח דם לרפואה חייב לכי"ע. דהוא בכלל מתקן.

ועקירת השן לרפואה דעת המג"א דהוי מלאכה דאורייתא, אבל המאמר מרדכי כתב דחבלת הרם הנעשה ע"י עקירת השן זה מלאכה שא"צ לטפה וא"כ אינו אסור אלא מדרבנן.

עוקר ממקום גידולו

הגמ' מביאה כמה דוגמאות לחייב עוקר דבר ממקום גידולו, הרש"י ד' למעי בהמה ודלדל עובר שכמע"ה, התולש כשזמא מהזמני היגי, וכן התולש פטריה, אעפ"י שאינו מחובר לקרקע מי"מ חייב משום עוקר דבר ממקום גידולו, אכן התולש מעצין שאינו נקוב פטור אעפ"י דהוי מקום גידולו כיון שאין הדרך לגדול בעצין שאינו נקוב [וצ"ע האם במקום סכך הדרך יהיה חייב]

מסנה

שמונה שרצים האמורים בתורה הצדן בסחמא חייב כיון שיש צורך בעורן, אבל שאר שקצים ורמשים שאין להם עור צריך כוונה מיחדה לצורך.

חיה ועוף שברשותו הצדן פטור וכתב השו"ע (שטו, יב) חיה ועוף שברשותו מותר לצודן [אפי' לכתחילה, שהרי הם כניצודין ועומדים, אבל לא בידו כיון דהוי מוקצה] אבל אם הם מורדים אסור, והרמ"א סובר שגם בחיה ועוף שברשותו אסור מדרבנן, וכתב המשנ"ב (סי"ג נו) דגם להרמ"א במקום הפסד מותר לומר לגוי לצודו דהוי שבות דשבות, והמג"א מתיר לרחוף את העוף מאחוריו כדי שיכנס לבית אם הבית גדול, וכן יש להקל אם כונתו רק שלא יעשו נזקים. וכ"כ החזו"א שמתיר לצודן במקום הפסד ואם יש צער בע"ח מותר לטלטל ביד שאין איסור טלטול במקום צעב"ח.

הב"ה

שמונה שרצים החובל בהם חייב אעפ"י שלא יצא מהם דם אלא נצוד תחת העור. ושארי שרצים אינו חייב עד שיצא מהם דם.

הפרי מגדים סובר שאינו חייב משום

דף קה